

Skadeinsekter och svampar efter brand

2018-08-29

Skogsbränder kan öka risken för angrepp av granbarkborre och andra skadliga insekter och svampar i skogen.

Om det blir en ökning av skadeinsekter eller svampar i den brandskadade skogen beror på de lokala förhållandena, hur kraftigt brandskadade träden är och på vilka skogliga åtgärder man väljer att göra och hur vädret blir.

För medelålders till äldre träd är risken för följdskador de kommande åren störst för gran, men ganska låg för tall och obefintlig för lövträd. När det gäller plantor är skaderisken för barrträdsplantor hög, medan lövträdsplantor har ganska låg skaderisk förutom de trädslag som är mera begärliga för klövvilt.

Granbarkborre

Om granar dödas av brand under sommaren torkar de ut så pass snabbt att granbarkborren inte kan föröka sig i den under sensommar och höst.

Om endast markvegetationen brunnit ökar risken för barkborreangrepp under nästkommande år på granar som överlevt branden. Normalt angrips sådana träd av dubbelögad bastborre eller sextandad barkborre. Dessa arter angriper inte vitala friska granar och är därför ganska ofarliga för produktionsskogen.

Skulle det bli angrepp av granbarkborren bör sådana träd avverkas och transporteras till industri senast 1 juli i södra och 15 juli i norra Sverige. Alternativt kan angripna granar fällas och barkas, men då måste barkningen göras medan granbarkborren fortfarande är i larvstadiet, det vill säga senast i slutet av maj eller början av juni.

Foto: Johan Nitare

Foto: Michael Ekstrand

Rotmurkla

Rotmurklan brukar öka kraftigt de första åren efter brand. Den lever av rötterna på de branddödade träden, men angriper också rötterna på nyplanterade barrträdsplantor. Efter tre säsonger är risken för rotmurkla över.

Vid den stora branden i Västmanland 2014 förekom rotmurkla överallt, men orsakade trots det mycket små skador. Därför rekommenderar Skogsstyrelsen att plantering bör göras så snart det blivit arbetsmiljömässigt lämpligt. Undvik att plantera närmare träd eller stubbar från branddödade barrträd än 1 meter. Plantera med täckrotsplantor som har någon form av skydd mot snytbagge.

Foto: Jan Bengtsson

Snytbagge

Snytbaggeskador ökar ofta kraftigt på brända områden. Detta beror på att brända områden lockar till sig snytbaggar i högre grad än obrända avverkningar. Mindre brandområden och kantzoner brukar bli mer skadedrabbade än stora ytor.

Ögonvivel

Ögonvivlar gnager barr och kan göra stora skador på plantor, särskilt på såddplantor, första våren efter brand innan ögonvivlarna har någon annan vegetation på marken att äta.

Foto: Lars Severö

Märgborre

På tall kan man förvänta sig en kraftig ökning av större märgborre, men den brukar inte döda några träd. Näringsgnag i skotten kan dock orsaka tillväxtminskningar strax utanför brandområdena samt i överlevande tallar i de brända områdena.

Blå praktbagge

Stressade tallar kan dö av blå praktbagge under några år efter en brand. Denna art brukar dock inte förekomma i särskilt stora mängder, så volymen insektsdödad tallskog blir troligen ganska liten.

